

ESCOLA MASSANA. CENTRE D'ART I DISSENY.

Codi: 104710

Crèdits: 12

Caràcter: FORMACIÓ OBLIGATÒRIA

Matèria: LLENGUATGES I CREACIÓ

Curs: TERCER

Semestre: ANUAL

EQUIP DOCENT

Representació Gràfica-plàstica: Begoña Egurbide, Elisabet Insenser & Raimond Vayreda

Objecte i espai: Xavier Arenós, María Jiménez & Isaac Piñeiro

Arts de la matèria: Maria Diez, Francesca Piñol & Santiago Planella

Construccions digitals: Raúl Nieves i Pep Tornabell

Edició: Laia Arqueros, Montse Gomis, Francesc Morera & Marta Fuertes

Audiovisuais: Marcel Pie & Edu Valderrey

Esriptura: Carlota Juncosa

Hores de dedicació: 300h

Hores lectives: 210h

Hores autònomes: 90h

DESCRIPCIÓ DE LA MATÈRIA

Aquesta matèria està formada per tres assignatures obligatòries en els cursos de primer, segon i tercer. És una assignatura de tall pràctic, vinculades a la definició dels llenguatges transversals a les arts i als dissenys: la Representació Gràfica-Plàstica, el Llenguatge Audiovisual, la Creació Digital, les Arts de la Matèria, l'Objecte i l'Espai, l'Edició i l'Esriptura.

El/la alumne/a parteix del coneixement dels mitjans d'expressió a través de la pràctica i l'experimentació, fins a arribar a l'assumpció plena de les habilitats i metodologies de treball que permeten desenvolupar un llenguatge propi i de forma autònoma. Tal progressió es recolza en una atenció preferent al procés de treball, l'estímul de la hibridació de llenguatges i la pròpia divisió de l'assignatura en set espais de taller (un per llenguatge) optatius.

Assignatures de la matèria:

Primer curs - LABORATORI DE LLENGUATGES: LLENGUATGES I EXPERIMENTACIÓ

Segon curs - LABORATORI DE LLENGUATGES: EINES, MATERIALS I PROCESSOS DE TREBALL

Tercer curs - LABORATORI DE LLENGUATGES: POSICIONAMENT I ESTRATÈGIES DE CREACIÓ

LABORATORI DE LLENGUATGES: POSICIONAMENT I ESTRATÈGIES DE CREACIÓ.

El laboratori de Llenguatges de tercer és un espai de treball centrat en desenvolupar estratègies de creació per tal de comunicar-se i posicionar-se a partir de les tècniques, eines i materials que ofereixen els diferents laboratoris. Tenint en compte que a primer i a segon ja s'ha tingut una experiència amb els diversos tallers, a tercer es tracta de desplegar processos tècnics de més llarga durada per tal de trobar diferents recursos comunicatius dins de la creació artística i del disseny.

En aquesta última etapa de Laboratori de Llenguatges abans d'arribar a quart es considera que l'alumne ja té prou eines i recursos per moure's pels diferents laboratoris amb facilitat, de manera que es demana que l'alumne/a arribi a uns processos, tècnica i/o propostes d'interès elevat. Aquest recorregut de llenguatges serveix perquè l'alumne identifiqui quins són els laboratoris més afins al propi treball creatiu.

L'alumne de tercer pot escollir anar al laboratori que vulgui, o bé passant per diferents subàrees, o bé centrant-se amb una o dues. L'acumulació de les experiències que l'alumne/a tingui és una oportunitat per construir aquest discurs propi, en el que l'alumne/a podrà combinar diversos llenguatges i procediments dins un concepte d'obertura i síntesi conceptual. Els 6 àmbits a escollir són:

Audiovisuais	12 places
Construccions Digitals	12 places
Edició	12 places
Objecte i Espai	12 places
Representació Gràfica-plàstica	12 places
Arts de la matèria	12 places

Seminaris: Esriptura i altres temàtiques i places a definir

Hi ha un 7è àmbit transversal a tots els altres que funciona com un seminari en paral·lel. La càrrega lectiva d'aquest és menor. Està present durant vuit sessions, dues hores setmanals al llarg de cada semestre.

L'alumne pot d'escollir combinar el laboratori en el qual està inscrit amb aquest seminari. Això implica que, durant les setmanes que s'imparteixi el seminari, l'alumne combinarà el dia lectiu amb quatre hores del laboratori propi i dues de seminari. El seminari té incidència en l'avaluació de la nota final i cada alumne ha d'assistir a un seminari en el curs.

ESCOLA MASSANA. CENTRE D'ART I DISSENY.

_ Nota sobre el protocol d'adjudicació de les sol·licituds de les places als laboratoris:

A l'inici de curs, l'alumne sol·licita les 4 subàrees per les que vol transcórrer per ordre de preferència.

Cada taller té un màxim de 12 places disponibles. En el cas que alguna subàrea tingui més demanda, s'adjudiquen per ordre de preferències. Cal que l'alumne que tingui algun especial interès en seguir un itinerari concret ho manifesti en una explicació o "carta de motivació" que servirà per tenir una dada més per fer la valoració. Si fos el cas, qualsevol dubte irresoluble per preferències es resoldrà amb un sorteig. Cal recordar el caràcter unitari de l'assignatura. Qualsevol canvi de recorregut, una vegada iniciat el curs, ha de venir avalat per algun motiu curricular i l'acceptació de les subàrees afectades.

DESCRIPCIÓ DE LES 6 SUBÀREES I EL SEMINARI:

Audiovisuals

Laboratori teòric-pràctic on es treballen els diferents aspectes relacionats amb les tècniques, els processos de producció i els principis bàsics de l'animació audiovisual.

Construccions Digitals

Generar percepció i experimentar amb els llenguatges que emergeixen dels nous mitjans relacionats amb la computació digital i tangible. Sistemes complexos, interactius, autoorganitzats, la fabricació digital i les tecnologies amb les que vivim pròpies del capitalisme de plataforma.

Edició

L'alumne, mitjançant l'experimentació i el control de les eines, combina tècniques d'impressió i estampació per incorporar-les al seu discurs com a llenguatge d'expressió.

Objecte i Espai

Aquesta subàrea es presenta com un àmbit d'investigació i experimentació, on els/les alumnes a més de conèixer les propietats i les tipologies dels materials, la manipulació de les eines, i els usos adequats de les màquines, hauran de saber desenvolupar un llenguatge personal (formal i reflexiu) a l'hora de projectar objectes o espais.

Representació Gràfica-plàstica

El laboratori de RGP es de caràcter especulatiu i experimental, està dirigit als alumnes que ja s'han iniciat en el maneig de les eines possibles per a la construcció d'una imatge i als que volen accedir a la problemàtica de la presentació i representació d'imatges. Es pretén adequar els dissenys visuals a la seva formalització i aprofundir en les intuïcions, interessos i resultats propis de cada alumne. El punt d'arrencada serà la incertesa de la imatge, i de les diverses actituds i vies d'investigació que configuren l'actual territori de lo visual.

Arts de la matèria:

Es proposa experimentar i conèixer la singularitat del potencial expressiu de les Arts Aplicades contemporànies (Joièria, Tèxtil, Ceràmica i Vidre). A partir de la pràctica i de la hibridació de les tècniques de les quatre especialitats es vol assolir el domini d'un llenguatge que depèn de la complicitat processual amb la matèria.

Esriptura

La subàrea d'Esriptura, presenta el llenguatge escrit en la seva relació amb les arts i els dissenys: com a referència, com a component, com a complement o com a substrat de les seves produccions. Ho fa a través d'exercicis que impliquen l'experimentació amb el llenguatge en tant que eina d'expressió pròpia i en diàleg amb els altres llenguatges.

OBJECTIUS

Genèrics:

Consolidar i gestionar la capacitat de fer processos de treball partint del llenguatge de la pròpia matèria i/o tècnica.

Ser capaç de prendre una posició de recerca tècnica per resoldre aspectes comunicatius o creatius.

Aprofundir en els tallers especialitzats de l'escola i ser capaç de combinar materials, tècniques i procediments amb l'objectiu estratègic de trobar i construir el seu llenguatge per posicionar-se dins el camp de l'Art i el Disseny.

COMPETÈNCIES

E07. Aplicar les tècniques i les tecnologies adequades en funció del treball que es realitza en el camp de les arts i/o els dissenys.

E09. Aplicar tant el vocabulari específic com els llenguatges expressius i comunicatius implicats en la recerca pròpia.

E10. Integrar l'experimentació, tant guiada com autònoma, en la metodologia de treball.

E12. Comunicar idees, processos i resultats de les fases del treball emprant les tècniques de formalització i recursos expressius (gràfics, audiovisuals i performatius) en funció de la proposta i de l'interlocutor.

E15. Planificar i controlar les fases d'un projecte en el camp de les arts i/o els dissenys prenent decisions en funció d'agents externs, condicionants del context i les pròpies limitacions.

COMPETÈNCIES TRANSVERSALS

ESCOLA MASSANA. CENTRE D'ART I DISSENY.

- T01. Escoltar activament valorant les aportacions alienes per a la construcció dels propis posicionaments.
- T03. Gestionar eficientment el temps i els recursos.
- T05. Comunicar i expressar-se eficaçment, tenint en compte el destinatari i el mitjà.
- T06. Treballar de forma col·laborativa, multidisciplinària i transdisciplinària.

RESULTATS D'APRENTATGE

- RA1 (E07.10). Aplicar amb criteri els mitjans, materials, eines i procediments a la proposta de treball.
- RA2 (E09.5). Combinar i hibridar de forma selectiva els diferents llenguatges expressius i comunicatius per adquirir un de propi o el més adequat en cada cas.
- RA3 (E10.3). Avaluar constructivament els accidents esdevinguts durant el procés de treball.
- RA4 (E12.12). Seleccionar els procediments i mitjans més adequats per presentar i difondre la proposta creativa.
- RA5 (E15.11). Prendre decisions de forma autònoma en totes les etapes del desenvolupament de la proposta creativa.

RESULTATS D'APRENTATGE TRANSVERSALS

- T01.1. Construir posicionament i criteri propis tant a partir del seu treball com a partir del diàleg amb altres propostes o agents.
- T01.2. Reconèixer les qualitats del treball dels altres com a font d'aprenentatge.
- T03.1. Organitzar i gestionar de forma autònoma els temps en els processos d'aprenentatge i en el seu itinerari formatiu en el grau.
- T03.2. Gestionar de forma eficient els recursos que estan implicats en els processos d'aprenentatge, tant els que li han estat facilitats com els que de forma autònoma adquireix.
- T05.1. Organitzar les idees i transmetre-les amb eficiència i creativitat.
- T05.2. Triar el mitjà adequat a cada situació comunicativa.
- T06.1. Distribuir els rols en un entorn col·lectiu de treball derivat d'un projecte segons habilitats i disciplines implicades.
- T06.2. Treballar de forma horitzontal i creuada en entorns col·laboratius com a font de desenvolupament personal i grupal.

CONTINGUTS

L'assignatura s'organitza a través de 6 àmbits de treball o subàrees i un seminari en paral·lel. Durant el curs, l'alumne fa quatre exercicis en les subàrees per les que ha passat i assisteix a un dels seminaris programats.

Audiovisual

Introducció a la síntesi del moviment i els principis bàsics de la recreació dels moviments animats. Coneixement i pràctica de les tècniques i procediments en la producció d'animació. Seguiment dels processos de creació en pre-producció, producció i post-producció del material audiovisual vinculat al dibuix animat. Desenvolupament de coneixements generals al voltant del llenguatge audiovisual i coneixements propis de la producció del dibuix d'animació.

Construccions Digitals

El taller es desenvolupa en 2 exercicis semestrals, que poden abastar els següents continguts: -Fabricació digital. Tecnologies i potencials de l'ús de microcontroladors i computar portadores per a la conformació de matèries: fresat cnc, plotters de tall de paper, impressió 3d, etc. Conceptes i potencials de la materialitat. Generació de toolpaths mitjançant diferents plataformes: blender, rhino + Grasshopper, illustrator + scriptogra-Pher, processing.

Edició

Treballs per experimentar amb tècniques d'impressió analògiques, artesanals i mecàniques o digitals. L'alumne proposa una narració visual en el suport que sigui més adient per la seva formalització. La comunicació d'un procés com a informació per altri requereix l'adequació del format i la gràfica en un suport escaient.

Objecte i Espai

A partir de quatre enunciats específics (dos sobre l'objecte i dos sobre l'espai) es treballaran al taller de PROTOTIPS (fusta, metall, plàstics i resines), propostes relacionades amb la llum, l'aire, la mobilitat i la interacció. Amb el fi de saber comunicar el treball, a cada enunciat es plantejaran maneres específiques de presentació digitals i analògiques.

Representació Gràfica-plàstica

El MIRALL en la seva relació amb: El retrat, la silueta, la biografia, la identitat, els arquetips i les mitologies.
LA NOSTÀLGIA en la seva relació amb: El paisatge, amb l'altre, l'inconscient, el somni, la memòria i l'arxiu.
L'OMBRA en la seva relació amb: La Natura morta, l'inconscient, el somni, la memòria, els arquetips i les mitologies.
LA RESISTÈNCIA en la seva relació amb: Els altres, el gènere, l'activisme, les migracions, el no lloc i la utopia.

Arts de la matèria:

A partir d'exercicis basats en diferents aspectes instrumentals de les Arts Aplicades contemporànies es proposa treballar les tècniques específiques dels tallers de Joieria, Tèxtil, Ceràmica i Vidre. L'alumne ha de dur a terme un procés de recerca formal en el qual matèria, significació i comunicació s'articulin de manera sòlida.

ESCOLA MASSANA. CENTRE D'ART I DISSENY.

Esriptura

Es desenvolupa com un seminari de 8 sessions (16 hores) en el qual es proposen 2 exercicis dirigits a fer de l'expressió escrita una via per a donar cos a la percepció, l'observació, l'anàlisi, la construcció de significats i els ponts amb altres llenguatges, per mitjà de la revisió de la pròpia forma d'escriure i de l'experimentació amb la paraula.

METODOLOGIA

La metodologia emprada es defineix des de l'equilibri entre les activitats dirigides (15%), supervisades (60%) i autònomes (30%). Aquest equilibri passa per enfortir el caràcter de laboratori en el decurs de l'exercici i, per tant, de la pràctica supervisada a l'aula. Per altre banda les activitats d'avaluació amb un 5% dels crèdits agafa una importància que va més enllà de les qualificacions. Entenem doncs que l'avaluació és una activitat formativa més, reforçant el caràcter d'avaluació contínua de l'assignatura, intercalant-se al llarg del curs entre les activitats dirigides, supervisades i autònomes.

ACTIVITATS FORMATIVES

Hores de dedicació: 300h

Hores activitats dirigides: 15h (5%)

Hores activitats supervisades: 180h (60%)

Hores aprenentatge autònom: 90h (30%)

Hores activitats d'avaluació: 15h (5%)

Activitat dirigida:

Presentació i discussió de continguts teòrics, referències i casos d'estudi i/o visites i/o presentacions d'experts.

Metodologia d'aprenentatge: Valoració i discussió crítica col·lectiva i/o exposició de continguts pràctics i debat.

Descripció: A l'inici de cada treball hi ha una petita presentació per part de cada subàrea a nivell intern en la qual es presenta l'enunciat del treball a realitzar així com l'organització de les diferents sessions setmanals.

Activitat supervisada:

Seguiment supervisat pel professor. Discussió i posada en comú de continguts. Realització d'exercicis a l'aula o taller.

Metodologia d'aprenentatge: Assessorament sobre els processos de formalització del treball propi de l'alumne.

Seguiment i tutorització dels processos metodològics i dels resultats parcials del treball propi de l'alumne. Presentació pública i discussió crítica col·lectiva.

Descripció: Els treballs es desenvoluparan en els diferents tallers. Es realitzarà un seguiment directe dels processos de treball per tal de conèixer el nivell assolit per l'alumnat i poder incidir en aquells que siguin més complexos.

Activitat autònoma:

Recerca de documentació: fonts primàries, bibliografia, casos d'estudi i referents. Lectura de textos. Treball pràctic autònom.

Metodologia d'aprenentatge: Tractament de la informació, i/o lectura comprensiva de textos, i/o lectura comprensiva d'elements formals i matèrics.

Descripció: L'alumne complementarà el seu treball amb aquestes hores autònomes als diferents tallers de recursos. Això complementat, si cal, amb la recerca de diferents referents de suport.

Activitat d'avaluació

Presentacions dels exercicis dels resultats parcials i/o finals.

Metodologia d'aprenentatge: Comentari i revisió, individual o en grup, d'exercicis i resultats parcials o finals.

Descripció: Presentacions parcials i finals dels processos duts a terme pels alumnes.

SISTEMA D'AVUACIÓ

El sistema d'avaluació es realitza, fonamentalment, a través del seguiment del procés de treball portat a terme a l'aula i al taller. L'avaluació global del procés d'aprenentatge es realitza al final del procés a partir de les realitzacions i de l'exposició oral i documental amb l'argumentació del treball realitzat. Cal remarcar que la valoració del procés es realitza mitjançant el seguiment continu a l'aula taller.

Un requisit indispensable per ser avaluat, ja que estem parlant d'una avaluació continuada, és una assistència mínima a l'horari lectiu del 80%. La participació activa a la classe també serà un element que determinarà la puntuació final. A part, es demanarà a l'alumnat:

—Formalització d'un treball de resultats o de l'experimentació que haurà de desenvolupar a l'aula i al taller amb el seguiment dels professors/res.

ESCOLA MASSANA. CENTRE D'ART I DISSENY.

—Presentació de l'experimentació i/o proposta a la classe acompanyat dels recursos que cada subàrea creurà adequats i que avaluarà en funció d'aquests.

La nota final de l'assignatura no és la mitjana aritmètica en relació als treballs presentats, sinó que també depèn del seguiment del procés de treball portat a terme a l'aula i al taller. L'avaluació global del procés d'aprenentatge es realitza al final del procés a partir de les formalitzacions i de l'exposició oral i documental i de l'argumentació del treball realitzat, tanmateix, la valoració del procés es realitza mitjançant el seguiment continu a l'aula i al taller.

SISTEMA D'AVALUACIÓ COMÚ A LA MATÈRIA

Avaluació continua a través del seguiment del procés d'aprenentatge. (30%)
Avaluació continua de l'exposició i/o realització d'exercicis i treballs. (60%)
Avaluació puntual a través de seminaris, debats, visites i/o altres activitats col·lectives. (10%)

La nota final de l'assignatura parteix de la mitjana aritmètica de les notes de les 4 subàrees en les que l'alumne ha participat. La nota del seminari que hagi realitzat l'alumne, tindrà incidència en la nota final de curs (10%).

RECUPERACIONS:

Hi ha tres condicions indispensables per poder optar a recuperació:

1. Estar en la condició d'assignatura suspesa amb una nota entre 4,00 i 4,99 (queda exclosa la voluntat de pujar nota).
2. Han d'haver-se entregat el 100% dels treballs (4), en les condicions que cada subàrea determina i l'assistència a un seminari.
3. 80% d'assistència mínima en l'horari lectiu.

A tal efecte, per a fer efectiva la recuperació, si escau, l'alumne/a ha d'estar en contacte amb la subàrea de la qual tingui que realitzar la recuperació i presentar el treball que acordi a la setmana de recuperació situada, normalment, a la primera setmana de juliol.

BIBLIOGRAFIA

Arts de la matèria:

CODINA, Carles. (1999). *La Joyería*. Barcelona: Parramón Ediciones.
RODO, Paul. (1990). *Introducción a la tecnología de la cerámica*. Barcelona: Ed. Omega.
WADA, Yoshiko I. (2002). *Memory on Cloth*. Tokyo: Kodansha Int. Ltd.
Catàleg Anni Albers. *Del tejer*. Museu Guggenheim, Bilbao 2017
GARCIA-HERAS, Manuel. (2012). *Historia del vidrio: desarrollo formal, tecnológico y científico*. Madrid: Cyan Proyectos Editoriales. ISBN: 978-84-8198-871-0.

Edició

KORMUKI, John Z. (2017) *El nuevo espíritu de la impresión. Risografía*. Barcelona: Gustavo Gili.
MAEDA, John (2006) *Las leyes de la simplicidad*. Barcelona: Gedisa.
VOSTOK Printing Shop (2018) *Triunfar estampando*. Barcelona: Gustavo Gili.

Audiovisuals

SNYDER, Blake. (2011). *¡Salva al gato! El libro definitivo para la creación de un guión*. Barcelona: Alba Editorial.
VV.AA. (2012). *Premiere CS6*. Madrid: Anaya Multimedia.

Construccions digitals

NOBLE, Joshua. (2009). *Programming Interactivity. A Designer's Guide to Processing, Arduino, and openframeworks*. Massachusetts: O'Reilly.

Objecte i Espai

ELIASSON, Olafur. (2012). *Leer es respirar, es devenir*. Barcelona: Gustavo Gili.
MADERUELO, Javier. (2008). *La idea de espacio en la Arquitectura y el arte contemporáneos 1960-1989*. Madrid: Akal.
WALLENSBERG, Jorge. (2004). *La rebelión de las formas: o cómo perseverar cuando la incertidumbre aprieta*. Barcelona: Tusquets Editores.

Representació Gràfica-Plàstica

DANTO, Arthur C. (1999). *Después del fin del arte*. Barcelona: Ed. Paidós. ISBN: 9788449323492
BECKETT, Samuel. (2012). *El Innombrable*. Madrid: Ed. Alianza Editorial. ISBN: 9788420608594

ESCOLA MASSANA. CENTRE D'ART I DISSENY.

BORGES, Jorge Luis. (1997). *Funes, el memorioso.* (Ficciones) (1944). Madrid: Ed. Alianza Editorial. ISBN 9788499089515

FOUCAULT, Michel. (1997). *Las palabras y las cosas: Una arqueología de las ciencias humanas.* Madrid: Ed. S.XXI.

SAMOSATA, Luciano. (1996). *Historias verídicas.* Madrid: Ed. Gredos. ISBN 84-249-0153-3.

BYUNG-CHUL Han, (2015). *La salvación de lo bello.* Barcelona: Herder Editorial (pensamiento Herder), S.L.

ESQUIROL, Josep Maria (2015). *La resistència íntima: assaig d'una filosofia de la proximitat.* Barcelona: Quaderns Crema, assaig.

PROGRAMACIÓ

L'assignatura es desplega setmanalment durant 36 setmanes, és a dir, una sessió de sis hores lectives per setmana seguint la següent distribució:

PRIMER SEMESTRE

Sessió 1

Presentació a l'aula polivalent 401-402. S'explicarà cada una de les subàrees que conformen l'assignatura i l'oferta de seminaris. Es prendran dades de les sol·licituds de recorreguts per a la distribució dels/de les alumnes en cada subàrea per poder començar a realitzar el primer exercici del curs en la segona sessió.

Sessió 2

Inici del primer exercici

Sessions 3, 4, 5, 6, 7 i 8

Desenvolupament del procés de treball en la subàrea corresponent.

Sessió 9

Inici del segon exercici en la segona subàrea.

Sessions 10, 11, 12, 13, 14, 15

Desenvolupament del procés de treball en la subàrea corresponent.

Sessió 16

Presentació pública i lliurament del segon exercici.

Es proposa una presentació pública general a totes les subàrees per tal de que tot l'alumnat participi de les realitzacions que es fan en tots els àmbits.

En aquest semestre hi ha una oferta de seminaris que també participen d'aquesta exposició.

Sessió 17

JUNTA D'AVALUACIÓ DOCENT PER CURSOS (no lectiu)

SEGON SEMESTRE

Sessió 18

Inici del tercer exercici en la tercera subàrea

Sessió 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25

Desenvolupament del procés de treball en la subàrea corresponent.

Sessió 26

Inici del quart exercici en la quarta subàrea.

Sessions 27, 28, 29, 30, 31, 32, 33

Desenvolupament del procés de treball en la subàrea corresponent.

Sessió 34

Presentació pública i lliurament del quart exercici.

Es proposa una presentació pública general a totes les subàrees per tal de que tot l'alumnat participi de les realitzacions que es fan en tots els àmbits.

ESCOLA MASSANA. CENTRE D'ART I DISSENY.

En aquest semestre hi ha una oferta de seminaris que també participen d'aquesta exposició.

Sessió 35

JUNTA D'AVALUACIÓ DOCENT PER CURSOS (no lectiu)

Setmana de recuperació segons condicions esmentades.

Sessió 36

Sessió de tancament de l'assignatura.